

**CENTRALNA
KOMISJA
EGZAMINACYJNA**

**EGZAMIN MATURALNY
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

**FORMUŁA OD 2015
(„NOWA MATURA”)**

**JĘZYK ŁACIŃSKI I KULTURA
ANTYCZNA
POZIOM ROZSZERZONY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ
ARKUSZ MKL-R1**

MAJ 2016

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–30)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Tworzenie wypowiedzi – przekład na język polski i komentowanie tekstu oryginalnego.	Zdający: 1.1. rozpoznaje formy morfologiczne [...] oraz ich funkcje semantyczne i zastosowanie składniowe; 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych [...] dotyczących [...] sztuki [...]. 2.1. dokonuje samodzielnego przekładu na język polski łacińskiego tekstu, korzystając ze słownika łacińsko-polskiego, oddaje w przekładzie ogólny charakter i funkcję tłumaczonego tekstu; znajduje właściwe polskie odpowiedniki leksykalne dla łacińskich wyrazów i struktur; stosuje poprawne techniki przekładu; redaguje przekład spójny i poprawny stylistycznie; 2.3. wykorzystuje posiadaną wiedzę z zakresu kultury antycznej do sporządzenia przekładu [...].

Rozwiązanie

Przykładowe tłumaczenie:

Przodkowie mądrze, jak również pożytecznie postąpili, żeby przekazywać potomnym wydarzenia w pamiętnikach (pisemnie), aby nie tylko nie zaginęły, ale aby doszły zawarte w księgach z upływem czasu do najwyższej dokładności naukowej. Dlatego też nie przeciętną, ale nieskończoną wdzięczność im jesteśmy winni, że zazdrośnie nie pominęli milczeniem, ale zatroszczyli się o przekazanie pismu (pamięci pism) znaczenia wszystkich gatunków. Gdyby bowiem tego nie uczynili, nie moglibyśmy się dowiedzieć, co zaszło w Troi, jakie cele ludziom w życiu określili Sokrates, Platon, Arystoteles i inni filozofowie lub jakich czynów i z jakich powodów dokonali Krezus, Aleksander, Dariusz i inni królowie. Gdy królowie z dynastii Attalidów powodowani wielkim wdziękiem filologii zbudowali wspaniałą bibliotekę w Pergamonie dla wspólnego pożytku, wtedy też Ptolemeusz pobudzony nieskończoną zazdrością i pragnieniem postanowił stworzyć w Aleksandrii (bibliotekę) na taką samą miarę z nie mniejszą skrętnością (przy użyciu nie mniejszych środków).

Schemat punktowania

Zdanie		Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
			częstkowa	maksymalna
1.	Maiores cum sapienter tum etiam utiliter instituerunt	Zdanie główne; porównanie.	0-1	7
	per commentariorum relationes cogitata tradere posteris	Wyrażenie przyimkowe; dativus commode.	0-1	
	ut ea non interirent	Zdanie okolicznikowe celu.	0-1	
	sed singulis aetatibus crescentia voluminibus edita gradatim pervenirent vetustationibus	Ablativus temporis; zdanie okolicznikowe celu.	0-1-2-3	
	ad summam doctrinarum subtilitatem.	Wyrażenie przyimkowe.	0-1	
2.	Itaque non mediocres, sed infinitae sunt his agenda gratiae	Coniugatio periphrastica passive.	0-1-2	6
	quod non invidiose silentes praetermiserunt	Zdanie okolicznikowe przyczyny.	0-1	
	sed omnium generum sensus conscriptionibus memoriae tradendos [esse] curaverunt.	Accusativus cum infinitivo; coniugatio periphrastica passive.	0-1-2-3	
3.	Namque si non ita fecissent	Zdanie warunkowe.	0-1	8
	non potuissemus scire	Zdanie warunkowe.	0-1	
	quae res in Troia fuissent gestae	Zdanie dopełnieniowe.	0-1	
	quasque Socrates, Plato, Aristoteles aliique philosophi hominibus agenda vitae terminationes finissent	Zdanie dopełnieniowe; gerundium.	0-1-2-3	
	seu Croesus, Alexander, Darius ceterique reges, quas res aut quibus rationibus gessissent.	Zdanie dopełnieniowe; ablativus modi.	0-1-2	
4.	Reges Attalici magnis philologiae dulcedinibus inducti	Participium perfecti passive.	0-1	8
	cum egregiam bibliothecam Pergami ad communem delectationem instituissent	Zdanie okolicznikowe czasu; składnia nazw miast.	0-1-2	
	tunc item Ptolemaeus infinito zelo cupiditatisque incitatus studio	Participium perfecti passive.	0-1-2	

	non minoribus industriis ad eundem modum contenderat Alexandriae comparare	Zdanie główne; ablativus modi; składnia nazw miast.	0-1-2-3	
5.	Poprawność językowa i stylistyczna		0-1	1
	Razem			30

Zadanie 2. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych [...] dotyczących [...] literatury greckiej [...] sztuki [...]; 2.2. tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów np. z literatury, historii.
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzupełnienie obu luk.

0 p. – za odpowiedź niepełną, błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Lidii; *Dzieje*.

Zadanie 3. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania [...] filozofii Greków [...] literatury greckiej [...]; 3.1. [...] selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania [...] zadań.
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawne uzupełnienie obu luk.

0 p. – za odpowiedź niepełną, błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Aleksander Wielki/Macedoński; Liceum.

Zadanie 4. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania [...] wybranych zagadnień z życia codziennego Greków i Rzymian [...]; 3.1. [...] selekcyjnie wiadomości i je wykorzystuje do wykonania [...] zadań.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

5.

Zadanie 5. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących architektury [...] życia politycznego Rzymu [...] literatury [...] wybranych zagadnień z życia codziennego.
--	--

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

Pożar podczas oblężenia Aleksandrii przez Juliusza Cezara.

Zadanie 6. (0–1)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych i w przekładzie dotyczących życia politycznego [...]; 3.1. [...] selekcyjnie wiadomości i je wykorzystuje do wykonania [...] zadań.
--	---

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź błędną lub za brak odpowiedzi.

Poprawna odpowiedź

C.

Zadanie 7. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.1. rozpoznaje regularne i nieregularne stopniowanie przymiotników; 1.3. dokonuje transformacji gramatycznych; [...] stopniuje przymiotniki.
---	--

Schemat punktowania

- 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
1 p. – za jedną poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

1. utilius; utilissime.
2. parvus,-a,-um; minimus, -a,-um.

Zadanie 8. (0–2)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.2. identyfikuje [...] zdania podrzędne z induktywem i koniunktywem.
---	---

Schemat punktowania

- 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
1 p. – za jedną poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

1. D.
2. A.

Zadanie 9. (0–3)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.3. dokonuje transformacji gramatycznych; [...] tworzy formy czasownikowe w czasach głównych i historycznych, w trybach stronach i liczbach; dokonuje transformacji gramatycznych w zakresie konstrukcji składniowych [...] (coniugatio periphrastica [...] passiva).
---	--

Schemat punktowania

- 3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
1 p. – za jedną poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

1. vicissemus.
2. sunt vincendae/vincendae sunt.
3. vicerat.

Zadanie 10. (0–3)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.	Zdający: 1.4. wymienia wyrazy pochodzenia łacińskiego funkcjonujące jako terminy w różnych dziedzinach; dostrzega związki języka polskiego z językiem łacińskim [...].
---	---

Schemat punktowania

- 3 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
- 2 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
- 1 p. – za jedną poprawną odpowiedź.
- 0 p. – za odpowiedzi błędne lub brak odpowiedzi.

Poprawne odpowiedzi

- 1. D.
- 2. B.
- 3. F.

Zadanie 11. (0–15)

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji. II. Tworzenie wypowiedzi [...]. III. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 1.5. wykorzystuje wiedzę o antyku do odczytywania sensu tekstów oryginalnych [...] dotyczących [...] sztuki [...], literatury greckiej [...], literatury rzymskiej [...]; 1.6. wyjaśnia związki kultury europejskiej [...] z kulturą antyczną – odniesienia do antyku zawarte w najwybitniejszych dziełach literatury, sztuki i architektury europejskiej [...]; 1.7. wskazuje najważniejsze osiągnięcia kultury antycznej – [...] nauka [...]; 2.2. tworzy wypowiedzi z wykorzystaniem popularnych łacińskich terminów z różnych dziedzin, np. literatury, historii sztuki [...]; 3.1. dostrzega antyczne źródła konkretnych zjawisk naszej cywilizacji i kultury – samodzielnie analizuje i syntetyzuje treści zawarte w tekstach klasycznych w oryginale i w przekładzie; interpretuje fakty i zdarzenia historyczne, selekcjonuje wiadomości i je wykorzystuje do wykonania postawionych zadań; 3.3. integruje wiedzę z różnych dziedzin do wyrażania i uzasadniania swojego punktu widzenia [...] (wydarzenia z dziedziny kultury).
---	---

Schemat punktowania

Kryterium		Punktacja	
		częstkowa	maksymalna
I. Znajomość kultury antycznej	Wszechstronny i trafny opis zagadnienia (np. cechy charakterystyczne, wpływy, powiązania, zjawiska, przedstawiciele, fakty, zjawiska, daty). Bardzo dobra znajomość problemu. Brak błędów merytorycznych.	6–5	6
	Poprawny opis i dobra znajomość zagadnienia. Drobne usterki merytoryczne.	4–3	
	Pobieżna znajomość zagadnienia, nieliczne błędy merytoryczne.	2–1	
	Brak znajomości zagadnienia; brak odwołań do kultury antycznej, istotne błędy merytoryczne.	0	
II. Trafność przytaczanych przykładów i umiejętność ich omówienia w związku z tematem	Pełna i trafna analiza i interpretacja zagadnienia, jasne wyrażenie własnego stanowiska.	6–5	6
	Poprawna analiza zagadnienia; nieliczne błędy w interpretacji, niewyrażenie własnego stanowiska.	4–3	
	Pobieżna analiza zagadnienia; błędy w interpretacji.	2–1	
	Niewłaściwa analiza i interpretacja zagadnienia lub ich brak.	0	
III. Terminy, wyrażenia	Poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej.	2	2
	Rzadkie, ale poprawne zastosowanie terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; nieliczne błędy w pisowni.	1	
	Brak terminologii i wyrażeń z zakresu kultury antycznej; błędne ich zastosowanie; błędy w pisowni.	0	
IV. Język i styl	Język komunikatywny, na ogół poprawna składnia i frazeologia, zgodna z normą fleksja i ortografia.	1	1
	Język niekomunikatywny, niezgodna z normą składnia, liczne błędy ortograficzne.	0	
Razem 15 punktów			